

CLEVELANDSKA AMERIKA.
Izdaja v torek in petek.

Naročnina:
ZA AMERIKO: \$2.00
ZA EVROPO: \$3.00
Za Cleveland po pošti .. \$2.50
Posamezne številke po 3 cente.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne sprejemajo.

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošiljajo na:
"Clevelandska Amerika,"
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

"Clevelandska Amerika"
Issued Tuesdays and Fridays
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Read by 15,000 Slovenians (Kraimers) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request.
Tel. Cuy. Princeton 189

Entered as second-class matter January 5, 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of Mar. 3, 1879.

No. 94 Fri Nov 24 '11 Vol IV

88

Po strajku.

V velikem krojaškem mestu v Clevelandu je pred dobrim mesecem nastal strajk, ki se je pred nedavnim časom tako razvil, da so delavci, krojači se prodali na milost in nemilost svojim dosedajšnjim delodajalcem, veseli in srečni, ako so mogli dobiti delo in plačo, katero so prej zapustili. Mi smo na tem strajku v našem listu obširno in večkrat poročali, poročali o njih demonstracijah v javnosti, povpraševali se o dosedajšnjih uspehih, smo povpraševali po sredstvih s katerimi se strajkarji borijo, ker smo hoteli natančno vedeti in se seznaniti z vsemi sredstvi ter težavami, v katerih se delavec bori proti nasilju kapitalizma, da lahko potem poročamo našim čitateljem nepristransko in neodvisno vse, kar smo doznali in kar smo se naučili.

Gotovo se bodejo našli ljudje, ki bodejo pričeli goščati, poglejte ga urednika, katerega list je posvečen v prvi vrsti delavcem, mora se sedaj izpraševati in se učiti, kaj je v prvi vrsti namenjeno delavcu, še sedaj se mora učiti in izpraševati, kar mi že zdavnej vemo in kar mora znati vsak delavec, kar je nam "delavskim strankam" v malem prstu.

Kas taki očitki in napadanja ne morejo spraviti iz ravnostnega, da bi vzeli vse za sulho, zato, kar pišejo takozvane "edine delavske stranke", pač pa hočemo mi poslušati in čitati kakor dosedaj, pa zraven hočemo tudi sami soditi in povedati, ker mi nismo naučeni, da bi kar slepo vrjeli vsakemu prvemu, ki pride k nam, kakor tudi prisegali nedokazana dejstva, pač pa nas vodi razum in skušnja, da ono, kar dobrega najdemo, tudi drugim priporočamo, a kar najdemo za zlo, da skušamo svoje naročnike o tem svariti.

To smo zapisali kakor predgovor, da si kasneje prihranimo prostor in trud za odgovor. Pa še nekaj. Mi nismo nikdar, kadar smo sodili o javnih delih vprašali ljudi za njih vero, varnostnost in okoliščine dotičnih, ker smo bili vedno tega prepričani, da so ljudje vsake vere, vsake narodnosti do tistih ali hudobni. Povsod dobimo marljivo, pošteno ljudij, pri vsaki veri hudobne in zle ali pa masprotno. Zato pa ne naglašamo vero, ker vemo, da verata in kriva, da je človek tak, pač pa so ljudje krivi, ki ne delajo tako, kakor kažejo za pravilno. Zakaj smo vse to omenili, bodejo čitatelji takoj vi-

deli, ko berejo naš članek.

Vsi delodajalci, ki so bili lastniki delavnic, v katerih so delavci zastrajkali, so bili judje, in oni, ki so strajk začeli, namreč vodje delavcev, so bili judje, a plačujoča raja, vojska strajkarjev, ta je obstajala iz Nentcev, Slovanov in Italijanov, a največ strajkarjev je bilo ženskega spola. Rekli nam bodejo takoj, da je ravno v tem moč proletarijata, ko smo se učili, da proletarijat ne pozna narodnosti ne vere, ko smo se učili veliki nauk o bratstvu in domovini, ki ne pozna nobene meje, in vsak kdor nasprotno trdi je sluga kapitalista, mračjak, nazadnjak.

To je jako lepo rečeno, toda še dalj od resnice, kar so najbolj skušili mali narodi, posebno mi Slovani, ki imamo svojo narodnost, da o veri niti ne govorimo. Le vtipimo se v morje breznarodnosti, tako opevano internacionalno, kjer nas bodejo kmalu požrli Nemci s svojo veliko premočjo, a potem ne bo več pesni o bratstvu. Če je deset zastopnikov enega naroda v eni skupšini in pet zastopnikov enega naroda v isti skupščini, je očitno, da ima premoč oni narod, ki šteje več zastopnikov. To so v zadnjem času bridko izkusili Čehi, Češki socialisti, ki so bili združeni z nemškimi socialisti, ker jih je vezala "internacionalna", so doživeli, da njih želje pri nemških sodrugih niso bile nikdar upoštevane. Kadar so češki socialisti kaj zahtevali, jim tega nemški sodrugi niso dovolili, in za to so Čehi sklenili, da ustanovijo svojo socialistično stranko, ki ne bo internacionalna pač pa narodna in socialistična. In tako se je tudi pokazalo pri zadnjih volitvah. Socialisti, mesto da bi skupaj volili, so Nemci volili svoje sodruge za poslance, češki sodrugi so pa volili češke sodruge za poslance.

Pa to še ni najlepše. Vsi se še spominjajo dogodka, ki se je pripetil nedavno v avstrijskem državnem zboru. Jud, Nemeč, socialist in državni poslanec Adler je imel hujskaščev govor v državnih zbornicah, opominjal je delavce, zakaj se ne dvignejo. In v trenutku, ko je to socialist Adler spregovoril, je počila revolverška krogelja v državnih zbornicah - Slovan, Dalmatince Njeguš je pričel streljati na ministre. A kaj se je zgodilo? Isti časopisi, ki so odobrvali govor Adlerja, socialist, so padli po Njegušu, Slovanu, ter so mu očitali, da je norec, blaznež, potepuh in baraba, zato ker je naredil tako, kakor je priporočal socialist Adler. Tako kakor smo opisali ta slučaj, je vedno v stari zvitni Avstriji. Vlada daje zlate medalje nekaterim sinovom naroda, da potem ti sinovi gulijo svoj lastni narod. Tako vlada, podpalji kri v srcih starih, da potem lahko koljejo mlade, da rušijo domača ognjišča, da koljejo svoje brate, in kadar nas drugi potem, ko se branimo, proglasijo za barbare, tedaj vlada skrbi, da ostanemo barbari, na ta način, da nam ne da šol, da nam pošilja nemške sodnike in uradnike, da se ne moremo izobraziti, da zapuščamo rodno zemljo radi preganjanja na domačih tleh. Tako se vzgajajo rodni sinovi za brezdomovince, da nas potem država zopet pokliče pod orožje, kadar nas potrebuje.

V tem pa kar smo zgorej povedali, nismo napadli socializem, pač pa nekatere brezvestne socialistične voditelje, ki imajo v rokah časopise, da hujskajo v njem delavca, ki se, tako nahujskan, spozabi in naredi dejanje, ki je kaznivno po sedajšnjih postavah, a v zahvalo ga potem spujsajo in zmerjajo za barbara. Zato, ker je ravno tako naredil, kakor so mu voditelji pripovedovali. Njeguš, oni Slovan, ki je streljal v avstrijski zbornici, se je sam izjavil, da je odličen socialist, a kako so ga njegovi sodrugi pustili na cedilu? Slovanska baraba je, to je bilo v zahvalo, da se je ravnal po naukih nemških voditeljev.

To je stara šola - v kateri so se pokazali mojstri slovan-

deli, ki neprijatelji.

Da je bil ravno v tem duhu peljan in ukazovan strajk clevelandskih krojačev in šivilj, ne bomo morda naravnost trdili, toda rečemo pa, ko smo sprevideli kdo ta strajk vodi, in kdo pri tem strajku največ trpi, smo bili gotovi, da je ta boj znanj, da je zmaga zgubljena, da od tega strajka ne bo imel korist niti Nemeč, niti Slovan, niti kdo drugi, kajkor, samo poindinci. Mi smo to že tedaj pisali, ko smo našim čitateljem sporočili, da stvar ne bo dobro se izšla, ker so voditelji strajka najeli za advokata nekega gospoda, ki je vse drugo kot prijatelj delavcem. To je bil človek, ki je postal siv v obrambi za kapitalizem, ki je prepotoval Ameriko od enega konca do drugega in povsod zagovarjal in branil kapitaliste ter proklinjal delavske vrste, ker se zbirajo v unijah. To je delal toliko časa, dokler so mu kapitalisti dobro plačevali. Ko se pa to ni več nadaljevalo, ko je plača od kapitalistov zaostala, tedaj pa se je vrgel delavcem v naročje, prodal se njim v službo in delal tam za strajkarje, seveda za - mastno plačo.

Dalje prihodnjic.

Dopisi.

Newark, O. Cenjeni g ured. Prosimo za malo prostora v našem listu. Prijazna gospa štoriklja je obiskala našo vrlo slovensko družino Martina Janeža in je pustila zdravega in krepkega sinčka. Starišem častitavo. Botrovala sta g. J. Poje iz Barberton. O. in gosspica Mary Prijatelj iz Newark, O. Mr. Martin Janež je zvest naročnik Clev. Amerike.

Strajk tukajšnjih skladateljev pečij še sedaj ni končan. kompanija deluje s stavkocazi, ki jih ima dovolj na razpolago. Zalostno.

Rojak John Bukovin se je nahajal pretečeni teden v državi Missouri, kjer je kupil farmo v obsegu 40 akrov in kakor se čuje, mislita v kratkem odpotovati dva tukajšnja rojaka, da si kupita vsak en kos zemlje. Z veseljem moramo pozdravljati ta načrt, da si Slovanec zasigura boljše bodočnost. Seveda tudi moja malenkost pri tem ni izvzeta.

G. urednik, kaj pa je isti za en humoristični korespondent, ki tam pri mizi sedi in prav pridno iz fajfice kadil. Dima prav veliko ima, ker ima tobaka na razpolago dva, na mizi pa na marelci leži, ki gotovo od drugega ni, kakor Cekarjevega Mihata. Na marelci pa cekar visi, kar mene nič ne skeči, kar on notri ima, to on najbolj zna. Tirolski klobuček na glavi ima, na klobučku pa "genssa" dva. To je enkrat stara moda bila, in to on najraje ima. Pozdrav J. Gabrovšek.

(Op. ured. Cekarjev Miha privede tudi k vam nan obisk, potem vam že razloži kako in kaj.)

Waukegan, Ill. Spoštovani g. urednik. Prosim sprejmite sledeče vrstice v vaš cenjeni list. Tukajšnje društvo sv. Jurija priredi veliko veselico v prid društveni blagajni s tombulo, ki je prinesena iz stare domovine. Dva brata našega društva, I. Grčar in F. Bizjak sta bila v stari domovini na obisku in sta jo prinesla k nam. Zato pa hoče naše društvo v tukajšnji slovenski nasebini enkrat pokazati tombulo. Zatorej so vabljeni vsa slovenska društva, ker je to prva veselica s tombulo in z obilnimi dobitki, ki bodejo na razpolago. Pozabiti pa ne smem tudi dogdbe, ki bo svirala, in sicer društva "Ljubljanič", pod vodstvom pevovodje M. Jereba. Torej na svidenje rojaki na dne 30. novembra na zahvalni dan. Za dobro postrežbo bo preskrbel odbor.

F. Ogrin, tajnik.

IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Zopet atakirana deklica. Dne 13. oktobra je šla enajstletna deklica Marija Medved od spovedni domov. Med potjo jo naprosi neznan moški, da mu pokaže bližnico čez Grčevje v Novo mesto. Ko sta bila pa oba v gozdu, je neznanec podrl deklico na tla in skušal zagrešiti nad njo mravstven delikt, vendar pa je moral odnehati, ker je deklica zelo vpila. Storilca iščejo.

Mater je ubil. Dne 3. nov. je pilo v zidnici Ignacija Lindič, ki ima eno roko iz železa. več ljudi. Zvečer, ko je bilo večinoma že vse pijano, so drugi odšli le Nace Lindič s svojo materjo je ostal sam v kleti. Kmalu potem so slišali ljudje stokanje v kleti. Ko pride pogledat Janko Ferkolj, je našel Marijo Lindič umirajočo in vso razbito, strop in stene zidanice so bile s krvjo oškropljene. Nace Lindič je že preje vedno pretepal svojo mater in ji večkrat grozil, da jo ubije. Ljudje domnevajo, da jo je nalašč ubil in sicer s svojo železno roko. Djali so ga pod ključ.

Posledice pretepa. 11. nov. so se stekli pri škofjeloškem kolodvoru kmečki fantje ter oklali posestnikovega sina Fr. Štarmana. tako, da so ga moral prepeljati v dež. bolnišnico. Štarmanu je izteklo tudi eno oko.

Umril je v Selu na Vipavskem Fran Bavčer, mizarški mojster in posestnik, star 73 l.

Nasilnež. V nedeljo ponoči 12. nov. sta v karlovske predmestju v Ljubljani dva alkoholika, med katerima je bila tudi neka ženska, silno razgrajala. Ko jih je stražnik opozoril na nočni mir, je eden takoj skočil v varnostnega organa. Le-ta je takoj potegnil sabljo, za katero je drugi razgrajal zgrabil ter se pri tem k sreči na roki le nekoliko obrezal. Nato se je vršila aretacija. Na Tržaški cesti je pa nek delavec se vsmelil pokazati, da naj čuje pred neko gostilno na njegov voz in ker se seveda varnostni organ temu 'povelji' ni hotel ukloniti, je postal možakar nasilen, a ga je stražnik vendar pomiril in se zadovoljil le z legitimovanjem. Na Bleiweisovi cesti je postal pa zopet renitenten in začel groziti stražniku, da ga zabode. Naposled je skočil vanj in mu pripeljal dve krepki zausnici in ga skušal tudi vreči ob tla. Nasilneža je varnostni organ preobvladal, uklenil in aretoval. Hudi možakar se bode zagovarjal zaradi hudodelstva javnega nasilstva pri dež. sodišču, kamor je bil izročen.

Mrtvega so našli na Selih ob cesti na Skaručino v noči od 4. na 5. novembra, posestnika Andreja Podgoršek. Pokojnik je bil vedno vnet agitator za liberalno stranko. Na kakšen način je smrt našel ni znano. Njegove smrti kriv je najbrže alkohol!

Državna podpora. Za posestnike iz občin Radovica in Drašiči v metliškem okraju, ki so bili letos hudo prizateleti vsled trikratne toče, je dovolila vlada 15.000 K podpore.

Zagonetna tatvina. Kakor smo že poročali, je bila na Vseh svetih dan ukradena iz metliškega voza vreča, vsebujoča časopise, razna pisma in denarno pismo z deset bankovci po 1000 K. Tri dni pozneje se je našla v Zabji vasi ob državni cesti dotična vreča s časopisi, a brez denarja. Vrečo je prinesel tja najbrž tat sam ali pa njegov kompanjon. Tatu dosedaj še niso mogli natančno priti na sled. Pri tej priliki zaslužijo ožigosanje, predvsem stari poštni vozovi, ki se odpirajo zadjaj in sicer vrata in zaklep z enim in istim ključem. Še večjo pozornost zaslužijo dejstva, da je imel tak ključ pred dvema letoma neki postiljon, ki je med vožnjo odpiral in sedaj baje nekam izginil. Najnevarnejše je seveda, pošiljati

"No Work - No Pay" The Workingman's Problem

Zanemarjen prehlad.
Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER
odstrani novarne posledice, ako se pravočasno rabi po predpisih, ki so natisnjeni na omotu. 25c. in 50c. steklenice. — Pazite na ime in sidro na omotu.

F. AB. RICHTER & Co., 218 Pearl Street, New York, U. S. A.
Dr. Richterjevo Čingo Pilule otkajajo. (Gla. ali 20c.)

Angloščina brez učitelja!

Po navodih slovensko angleške slovnice, tolmača in angleško slov. slovarja. Knjiga trdo v platnu vezana stane \$1. — In jo je dobiti pri:

V. J. KUBELKA, 538 W. 145 St., New York, N. Y.
Največja zaloga slovenskih knjig. Pišite po cenik.

Največja slovenska trgovina in pogrebni zavod.

Razdeljena v dva dela in v polni meri s najfinjšimi pripravami preskrbljena. Trgovina za nakup pohištva, orodja, premož, posode, barve, stekla in drugo. Pogrebni zavod je s najfinjšimi pripravami preskrbljen. Mi preskrbujemo nalopje sprevede v zadovoljnost ljudi, zakar imamo brez števila zahval. Za vsaki slučaj imamo dve ambulanci in fine kočije. Trgovina odprta noč in dan. Se pripravite vsem Slovincem in slovenskim družtvom.

Tel. Princeton 1381. **A. Grdina.** TRGOVEC IN POGREBNIK.
Bell East 1881. 6127 ST. CLAIR AVENUE.

Pozor! Pozor!

Cenjenemu občinstvu naznanjamo, da se bode v nedeljo, 26. novembra, zřebalo za KRASNI KLAVIR, ki je vreden \$350.00, ki je ostal od zadnjega faira v korist nove slovenske šole in sicer ob priliki veselice, ki se vrši v Knausovi dvorani. Vsi ki imate že zřebalne listke, ste opozorjeni, da pridete z njimi gotovo v dvorano. Kdor pa še nima zřebalnih listkov, jih pa lahko dobi v dvorani, ako pride zgodaj. Zřebalo se bo še za več krasnih stvari, kakor za krasno posteljo, vredno \$30.00, kuhinjska posoda vredna \$20.00 peč za gretje, vredna \$18.00 in še mnogo drugih koristnih stvari.

Za dobro pijačo in prigrizek je vse preskrbljeno. Začetek veselice je ob 4. popold. Ves dobiček gre za novo slovensko šolo.

K veliki udeležbi vabi pripravljani odbor za novo šolo.

Endwell čevlji imajo boljše usnje kot sploh kake druge čevlje po isti ceni. Endwell čevlji so izdelovani od Endicott, Johnson & Co. iz usnja, ki ga stroji družba sama v svojih strojarnah, in posebno se pazi, da se naredi usnje, ki je trpežno in dobro. To usnje strojijo ljudje, ki vedo, kakšno mora biti usnje za dobre čevlje, dočim gleda trust samo na svoj dobiček, ne pa na korist ljudij.

ČEVLJI 'ENDWELL' so edini čevlji, ki niso narejeni od trusta, in raditega bi jih moral vsak kupovati, ki hoče imeti dobre čevlje, in ki neče podpirati milijonarkega in izžemalnega trusta. Dobite jih pri

Frank Butala, 6220 St. Clair Ave.

